

۱۳۴۰

اتبعون اهدكم سبيل الرشاد

واللہ یہدی من یشاء الی صراط مستقیم      دینی ، علمی ، ادبی ، سیاسی ہفتہ اوق مجموعۂ اسلامیہ در

• — • — •

## مکاتیب

بترن علمای اسلام بک نظر رفته :

### بترن مسلمانلری طوپلایه جق بر قوه علمیه لازم

چوق یازیلر یازیلیور ؛ فقط اساسه هنوز بر آدیم آتیور. هر فرد ذی فضل منفرداً چالشمق ایسته یور ؛ عینی زماندهده اتحاد ، توحید صداسی عیوقه چیقاریلیور . اتحاد ایچون اصحاب توحیدک پیشواسی ، هادی و مرشدی وار شادنده عندهه مسئول اولان علمای دینک ، ورثه انبیانک اتحاد و بر مقصد اوغرندهه مجتمعاً چالشماری لازم کیلور . حالبوکه بونقطه نظرده متحد اولان علمای اسلام قودهدهه قالان اتحادلرینی فعله چیقارمیور ؛ بالعکس تظاهر حقیقت ایچون اولسه بیله بینلرنده مناقشات هیچ اکسیک اولمیور . زمانزده مناقشه ایله میدان چیقاجق و فقط موقع تطبیق بولمایه جق بیک حقیقتدن اتحاد فکرله قبول و تطبیق اولنه جق بر قاعده عدل ، دهها زیاده نفعدار اوله جقدور .

معلوم اولان اساسلره قارشو علما بیننده کی اختلاف ، مناقشه نه اولیور ؛ طرفین یکدیگرینک فکر اساسیلرینه واقف دکلش کبی کندی فکرنده کی اصرار نه در ؛ بونلری اسکات ایده جک بر قوه علمیه نه ایچون تمرکز ایتیور ؛ دور مشروطیت حکم مشروعتک عنغه سیله زمان ظهوری دکلدر ؛ بودورک طلوعیله هر کتله ناس بر جمعیت بایراغی التده طوپلانش ، محافظه موقع ملی و سیاسی و اقتصادی ایله اوغراشمقده برحق ، بروظیفه بولمش ایکن علماء اسلام نه ایچون وظیفه لرینی تقدیر ایدرک بر اتحاد علمی تشکیل ایده مدی ؛ جمعیت علمیه اسلامییه نامیله ویریلان بر اسم عالی اسلاملرده پک بیوک امید نجات او یاندر مشکن بوجمیت نه ایچون وظیفه سنی تعیین ایدرک تأسس ایده مدی . اسلاملر آرده سنده هر هانکی بر دورده کوریلان انحطاط و تدنی نک هپ مسئول یکانه سی علماسی در . اسلامیت ده رهبانیت یوقدر ؛ فقط اسلام هر عالمی وارث نبی بیلیر ؛ آنک امرینه اعتقادی نسبتدهه منقاد اولور ؛ کوتوردیکی اوچوروملره بی پروا ، بلا تأمل سقوط ایدر ؛ یچاره نک مقصدی سقوط دکل ، اعتلادر ؛ کورکورینه اطاعتی باعث نکبتی اولیور ؛ انصاف بیورلسونکه بواطاعت جلب فوز ایچوندر . بوصفوت وجدانی بیله رک بیلیمیه رک بیک درلو تهله کله ره معروض ایدن علما نصل اولورده مسئولیت مادیه و معنویه دن قورتیلور ؟

چکشملری دوشونمیه لم ؛ حال حاضره باقمه ؛ شو درت سنه کامله ده تماماً سربست اولان علمانک اسلاملر ایچون نه کبی ارشادات و هدایای کورولدی ؛ هانی منتظم و هر یره قول صالمش جمعیتلری ؛ هانی بوجمیتلرک اداره سنده آچیلشمش مدرسه جدیدلر ؛ یوقسه موجود مدرسه لرده کی اصول تعلیمی هنوز محافظه طرفداریمیز ؛ حاشا ؛ علما اراسنده هر کون آناری کوریلان اصحاب فضل و عرفان بزه هر درلو

عرشان حقیقی بی طرز حقیقی جدیدده افاضیه مقتدر اولدیغنی بیلدیکمندنرکه بوفریادی می تقدیم ایدیورم . علمانک ملت اسلامییه رهبر اولسی ایله درکه عالم توحید اتحاد ایده بیله جکدر . اوفق بر جمعیت بیله مقاصد شخصیه تعقیب ایتدیکی مدتیجه پایدار اوله میه جغه نظرآ جمعیات موجوده نک مقاصد شخصیه دن تبری ایده جکی طبعیدر .

بوکون مسلمانلر پریشان بر حالده ، علمانک ایسه دیدی قودیدن باشنی قالدیردقلری یوق . آردهه مسلمانلق غائب ایدیور ، وطن ضرر کوریور . آرتق شقاقه ، انا - انتیه وطنک ، وطن اسلامک تحملی یوق ، ملتیزک جریان افکار و اعتقادی اداره ایله مکلف اولان ارباب فضل و ذکا دهانه بکله یورلر ؛ معاذاه دین بتدکدن ، وطن منقرض اولدقدن صوکرامی چالشمیه به باشلایه جغز ؛ نه یایله جغسه یاپیلسون . بتون مسلمانلر علمادن حیات ، فعالیت بکله یور .

همان ایشه باشلاملی ، ممالک اسلامییه نک هر کوشه سنده ذاتاً موجود اولان علمای اسلام همان برلشهرک ال برلکیله چالشملی . زیرا انجق بوسایه ده دین اعتلا بوله جق ، زیرا انجق بوسایه ده وطن قورتیله جقدور . شوراده بوراده شریعت استریزیده وقوع بولان یاغرم جیلق ، معروضاتم وجهله ، علما آرقه سندن قوشمسنی باعث سعادت بیلن افراد اسلامییه بی اضلال ایتمش ، صفت علمیه دن عاری فقط کسوه سنی ملتبس ارباب مفسده اتباعدن تولد ایتمش آثار ضلالتدر . علمای اسلامک کوکسندن بوفسادلری قلع ایدرک مقصد عالینسی شریعتک . ساعده سی دائره سنده تأمین ایچون اوغراشملی ، اسلاملرک حیات عمومیه سنی اداره و محافظه ایتلی . احوال اقتصادی لرینی یولنه قومغه غیرت ایتلی . زمانک ایجاباته کوره بتون مسلمانلر ایچون بر پروغرام چیزملی ، مختلف یوللرده نالان و پریشان قالان بومیلدونلرجه کتله موحدیه جاده یه چیقارملی ؛ الاله ویردیرملی ، اوج رشاد و سعاده ایصال ایتلی . زمان طورده جق زمان دکلدر .

مقصدم ، منفرداً وظیفه لرینی هیچ بریسی ایفایه مقتدر اوله میه جغنی امثالی دلاتیله کاملاً اکلاشلایغندن بر مقصد عالی آلتنده اجتماعلرینی نهیه متوقفسه اله آلمسی ایچون علمای اسلامدن سبیل الرشاد واسطه سیله استمداد ایلکدر اقدام .

ابن العصام رضا

### در سعادتده سبیل الرشاد جریده اسلامییه سنه

محترم اقدام ،

اولا مزدن شوقاره له مش اولدیغ شیلری برکنج مسلمانک فغان وجدانسی اوله رق تلقی ایتکیزی رجا ایده رم . اوت بو او یله بر فغاندرکه بز اسلاملرک حیات و نماتیله مساویدر . عاجزلری دنیانک اولدجه کرم و سردینی چکمش ، حقیقت دینه مطلع اولق اوزره بر آزده تبعاعده بولونشمدر . شمدی یه قدر حامی اسلامیت اولان عثمانلیلک فداکار بر اولادی اولدیغ کبی طوردیغ ، سیاحت ایتدیکم برلرده تصادف

ایده یکنی مع التأسف کوردک والان کورمکده یز. خواجه محترم سبیریالی حاجی عبدالرشید ابراهیم افندی حضرتلرینک دیدیکی کبی ؛ حقایق اسلامییه بی اقوام متمدنه نک حقیقت بین اولانلری تقدیر و تصدیق ایتدکلری حالده بوراده عکس العمل اجرا ایدیور !

شهبندر زاده فلهلی احمد حلمی افندیکنک « تاریخ اسلام » مقدمه سنده ذکر ایتدیکی کبی ، اقوام غریبه نک تمدن ایتک ایچون کچیردکلری سرانجام فلاکتلری عجیباً بزده می کچیرمک اضطرارنده قاله جغز ، ... فقط حال حاضر من اوزمانله قابل قیاسمیدر ...

بو کیدیشه عربستانده ایچین ایچین یانمقده اولان خلافت مسئله مهمه سنک آنسزین پاطلامیه جغنی کیم تأمین ایدر ؟ .. بو مخوف مسئله یالکیز عربستان ایچون دکل ، ترک اولمیان عناصر سائر مسئله ایچونده مهمدر ! ..

ایشته اصل بی بوقدر دوشونجهیه سوق ایدن مسئله بوندن برقاج ماه مقدم بر آناوود آرقداشله وقوع بولان مصاحبه مدر . مساعده کزله سزه جریان ایدن مباحثه بی عرض ایدیم : بحضرت اسلامیت حقنده ایدی ، سوز خلافت مسئله سنه انتقال ایدنجه آرقداش چوشدی : « خلافتک مسلمان آناوودلر اوزرنده کی تأثیر ونوودی غیرقابل انکاردر ، فقط صوگ زمانلرده تعقیب ایدیلن سیاست آناوود متفکرینی اوزرنده درین برسؤ تأثیر حصوله کتیردی ، بن کندی نامه بونی حقلی بولیورم ، چونکه آناوودلر ترکاکه دکل ، اسلام اولملری حسیله عثمانلیغه ظهیر اولیورلر » دیوردی .

ایشته اووقتنلری الیم بردوشونجه ذهنمی ، حزین برتأثیر دماغمی ازیور ، دوشنیور ، متادیاً دوشنیورم : عجبا صوکی نه اوله جق ؟ ... اتحاداترک پولتیقه سنی تعقیب ایدنلر ، نصل بوتهلرکلری کوردمیورلر ، حیرت ایدیورم . حضرت پیغمبر صلی الله علیه وسلم افندمن قبیله وقومیت تفرقه لرینی قالدیرمق ، بتون مسلمانلری کله واحده جمع ایتک ایچون نه قدر چالیشدی ؟ شیمدی عصرلردنبری قورولمش عالی براساسی ییقبوده . ینه ادوار جاهلیه می رجوع ایتک ایسته یورز ؟ بتون اقوام مختلفه اسلامییه برلشدرمکله مکلف اولانلرک « تورکک » نامه حرکت ایدوبده « اسلام » لغی قاله آلاملری نه قدر تأسفلره شایاندر . بلکه باشقه محیط هواسیله مشبوع اولان فکرلر بویله سقیم برپولتیقه تعقیبنده کندیلرینی حقلی بولورلر . فقط بو وطنک ، وطن خلافتک صادق تورک اولادلری شونی ایجه بیلملی درلرکه بو خیال آمیز پولتیقه نک نتیجه سی انقسام کله دن ، اضمحلال حیاتدن باشقه بر شی دکلدر . زیرا تورک اولمایانلری مقام جلیل خلافت ره ربط ایدن ، تورکک دکل ، مسلمانلقدرد . بویله ایکن بو روحی بیله رک ، یاخود بیلیمیه رک کیدرنلر باشلرینی آووچلری ایچنه آله رق دوشونسونلر ، وجدانلرینی دیکله سونلر ، دویدوقلری صدایی ده لطفاً بزه بیلدیرسونلر .

ازیر : بوشناق ابراهیم آلاغیچ

ایده یکنم اسلاملرک نظرندمه ، عثمانلیغی بیوک پک بیوک اوله رق ارانه ایتکده قصور ایتدم ، والحاصل اونک ترقیسی خصوصنده المدن کنی کرک شفاهاً و کرک قلماً اجرا ایتدم والی ماشاااهده ایده جکم .

لکن نه دن صوگ زمانلرده ذهنمه تبادر ایدن بر مسئله نک بار تضییق آلتنده دماغم ازیلیور ، عادتا محو اولیور ؟ خیلی وقدر بو فکر ؛ اوطوردیغ ، قالدیغ والحاصل هر وقت قوه مفکرده می اشغال ایدیور . دوشنیور ، متادیاً دوشنیورم ؛ دوشوندکجهده یکدیگرینی ناقض نتیجه لر الله ایدیورم . بعض دفعه لر برفکرده ثبات ایتک ایسترم ، فقط اثردهای ریب راحت بر اقیورمی ! . حقورانه هجومیه حوصله تفکر آمی زیر وزر ایلور ! .. ذاتاً وسعت بضاعه اصحابندن اولمدیغمدن بوهجوم مدهشیرک قارشوسنده لال ومیهوت قالیورم ! ..

دیورمکه : نیچین مملکتهمزده دینه اولان بیکانه ک ، کیتدکجه توسع ایدیور ؟ غرب ایچون بر آفت اولان بو مرض مهلک ، ممالک اسلامییه ایچون محو و انقراضدن بشقه بر شی اولمدیغنی هان هرکس تصدیق ایتدیکی حالده نیچین بوقدر انتشار ایدیور ؟ .. بوسؤاله اعطا اوله جق جوابلر پک چوق ایسه ده بونی آتی به تعلیق ایله اصل فکر عاجزی بی اشغال ایدن مسئله یه کله م :

معلوم عالیکزدرکه بوقدر اجناس مختلفه ایله مسکون وطنهمزده ملت واحده تشکیلی غیر قابلدر . بوکا ادیان فرقی ، لسان فرقی ، عرق فرقی مانع اولدینی کبی عناصر محکومه نک حاکمردن دهآ آچیق کوز اولملری یوامکانسزلنی بر قاندها تشدید ایدیور . شو حالده بزم ایچین ایکی جهت قالیور : یا « پانسلازم » ، یا « پان تورانزم » . شیمدی یه قدر ایشیدییور ، کوریور و تجربیه لرمله ثابت اولیور که متفکر کچنلر مزدن قسم اعظمی - اولجه ذکر ایتدیکنم کبی - دینه بیکانه قالان قسملرننددر ، بر کیمسه ده غیرت دینی اولمینه جه او کیمسه نک « اتحاد اسلام » ی تعقیب ایده میه جکی بدیهیدر ، چونکه اولنرک ادعالرنجه یاقینده - اولنرده اولدینی وجهله - ضعف دینی هر طرفی استیلا ایده جک ، بناء علیه دین ضعیفلینه عرقاً لساناً یکدیگرندن متفرق بولان بو کتله معظمه بشریه نک ده بر لرینه اولان مربوطیت معنویه لر چوزیله جک ایمش ! ... قالدی که « توحید اترک » ! ایشته بو قسمک تعقیب ایده بیله جکلری برغایه ، بر مقصد وارسه اوده بو اوله بیله جکمشی ! ..

دین جلیلین قطع علاقه ایدنلرک تعقیب ایده جکلری یو سیاسی - کندی نامه - طبیعی بولورم ، زیرا عصر حاضر ، دیندن زیاده « فکر ملیت » آرقه سندن قوشیور ، اوروپالیر دینی ، بر واسطه جر ومنفعت ، بر آلت نقاق اوله رق استعمال ایتدکلرینی و دین بزده سی آلتنده شرقرده نه فیریلداقلر چویردکلرینی همز بیلورز .

اعتراف ایده لم که بزده ده بو خصوصی اجرا ایدن کیمسه لر چوقدر . از جمله فرقه منازعاتی مسئله سنده ، مطبوعانده بر طاقم دینی مناقشات اولدینی کبی ، معتقدانکده یکدیگرلرینه قارشو بر آلت اوله رق اتحاد